

احکام و نکته‌هایی درباره حضرت زهرا

محمود اکبری

فرمودند: آه، آه، آه. و دست خود را بر پیشانی نهادند و آنگاه فرمودند: «إِذَا سَمَّيْتَهَا فَاطِمَةَ فَلَا تُسَبِّهَا وَلَا تَلْعَنُهَا وَلَا تَضْرِبُهَا»؛ اگر نام او را فاطمه نهادی، به او بد مگو و لعن مکن و او را مزن.^۱
چند مسئله:

۱. برای فرد بی وضو حرام است که نام خداوند متعال را مس نماید و همچنین است بنا بر احتیاط واجب مس اسامی مبارک پیغمبر ﷺ و ائمه و حضرت زهرا ﷺ.^۲

احترام نام فاطمه ﷺ

احترام حضرت فاطمه ﷺ و قداست آن بانوی بزرگوار، برای همه مسلمانان بدیهی و مسلم است.

سکونی می‌گوید: خدمت امام صادق ﷺ رسیدم، در حالی که غمگین بودم. آن حضرت به من فرمودند: ای سکونی! چرا غمگین هستی؟ عرض کردم: خداوند به من دختری داده است. فرمودند: ای سکونی! سنگینی آن دختر بر زمین است و روزی‌اش با خدا و عمرش جداگانه. سپس فرمودند: چه نامی برای او انتخاب کرده‌ای؟ عرض کردم: فاطمه.

۱. وسائل الشیعه، ج ۱۵، ص ۲۰۰.

۲. توضیح المسائل مراجع، ج ۱، ص ۱۹۹، مسئله ۳۱۹؛ آیات عظام فاضل، سیستانی، تبریزی،

نماید، بدون شبهه، دشنام دهنده کشته می‌شود.^۳

امام خمینی علیه السلام طی حکمی در سال ۱۳۶۷ به آقای محمد هاشمی مدیر عامل صدا و سیمای جمهوری اسلامی نوشتند: «با کمال تأسف از صدای جمهوری اسلامی مطلبی در مورد الگوی زن پخخش گردیده است که انسان شرم دارد بازگو نماید. فردی که این مطلب را پخخش کرده است تعزیر و اخراج می‌گردد و دست اندرکاران آن تعزیر خواهند شد. در صورتی که ثابت شود قصد توهینی در کار بوده است بلاشک فرد توهین کننده محکوم به اعدام است. اگر بار دیگر از این گونه قضایا تکرار گردد موجب تنبیه و

۲. یکی از محرمات بر شخص جنب، رساندن جایی از بدن به خط قرآن یا به اسم خدا - به هر لغت که باشد - و بنا بر احتیاط اسم پیامبران و امامان و حضرت زهرا است.^۱

کیفر بی حرمتی

کیفر دشنام گفتن به فاطمه علیها السلام قتل است و بر اساس فقه اسلامی، فردی که نسبت به آن بانوی مقدس هتک حرمت کند و به فحاشی و دشنام گویی زبان بگشاید مستوجب مرگ است و باید به قتل رسانده شود. این شدت عمل و سختگیری شاید بدین جهت باشد که حرمت و منزلت آن بانوی بزرگوار، هم پایه احترام ائمه و پیشوایان معصوم است و بازگشت به فحاشی و هتک حرمت و سب رسول الله دارد. از اینرو کسی که به آن بانوی مطهره سب کند، حکم کسی را دارد که به رسول الله صلی الله علیه و آله سب نماید و باید به قتل برسد.^۲

امام خمینی علیه السلام می‌فرماید: الحاق صدیقه طاهره به ائمه اطهار خالی از وجه نیست؛ بلی اگر دشنام به صدیقه طاهره بازگشت به سب رسول الله

زنجانی: بهتر آن است که اسم مبارک پیامبر و ائمه معصومین و حضرت زهرا علیها السلام را مس ننماید. آیت الله مکارم: مس اسم مبارک پیامبر صلی الله علیه و آله و ائمه هدی علیهم السلام و حضرت زهرا علیها السلام اگر هتک حرمت و بی احترامی باشد حرام است.

۱. توضیح المسائل مراجع، ج ۱، ص ۲۲۶؛ آیات عظام صافی، سیستانی، بهجت.

۲. صدیقه طاهره، عقیقی بخشایشی، ص ۲۰۳، به نقل از علامه در تحریر الاحکام و شهید در لمعه.

۳. تحریر الوسیله، ج ۲، ص ۴۷۷.

که آنان را مأمور به برگزاری نماز می‌نماییم»^۴
چند مسئله:

۱. در تسبیحات حضرت زهرا علیها السلام ابتدا ۳۴ مرتبه الله اکبر، سپس ۳۳ مرتبه الحمد لله و پس از آن ۳۳ مرتبه سبحان الله گفته می‌شود.^۵
۲. جایز است ذکر سبحان الله جلوتر از ذکر الحمد لله گفته می‌شود، ولی بهتر آن است که ذکر الحمد لله جلوتر گفته شود.^۶
۳. تسبیحات حضرت زهرا علیها السلام بعد از نماز مستحب است؛ چه نماز واجب و چه نماز مستحب، ولی در نماز واجب خصوصاً در نماز صبح مستحب مؤکد است.^۷
۴. مستحب است ذکر تسبیحات حضرت زهرا علیها السلام با تسبیح تربت امام حسین علیه السلام باشد.

تویخ و مجازات شدید مسئولین بالای صدا و سیما خواهد شد. البته در تمامی زمینه‌ها قوه قضائیه اقدام می‌نماید.^۱

تسبیحات زهرا علیها السلام

یکی از تعقیبات نماز، گفتن تسبیحات حضرت زهرا علیها السلام است که بسیار فضیلت دارد، بلکه برتر از سایر تعقیبات نماز محسوب می‌شود. از امام صادق علیه السلام نقل شده است که فرمودند: «تسبیح حضرت فاطمه علیها السلام بعد از هر نماز نزد من از هزار رکعت نماز در هر روز محبوب‌تر است.»^۲

همچنین امام صادق علیه السلام درباره تسبیح فاطمه زهرا علیها السلام فرمودند: «چون به خوابگاه خود رفتی، سی و چهار بار الله اکبر، سی و سه بار الحمد لله و سی و سه بار سبحان الله بگو و آیه الکرسی و دو سوره معوذتین را با ده آیه اول سوره صافات و ده آیه از آخرش بخوان.»^۳

و نیز آن امام بزرگوار به یکی از یاران خود به نام ابو هارون فرمودند: «ما خردسالان خود را به تسبیح حضرت زهرا فرمان می‌دهیم همچنان

۱. صحیفه نور، ج ۲۱، ص ۷۶.
۲. العروة الوثقی، ج ۱، ص ۷۰۳.
۳. فروع کافی، ج ۶، ص ۲۰۷.
۴. امالی صدوق، ص ۵۷۹.
۵. همان مدرک.
۶. همان مدرک.
۷. تحریر الوسیله، ج ۱، ص ۱۸۴.

در روایتی از پیامبر ﷺ آمده است که درود فرستادن بر فاطمه زهرا علیها السلام آثار معنوی بالایی دارد و در قیامت شایستگی الحاق به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله را برای انسان فراهم می‌کند. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «يَا فَاطِمَةُ مَنْ صَلَّى عَلَيْكَ عَقَرَ اللَّهُ لَهٗ، وَالْحَقَّةُ بِي حَيْثُ كُنْتُ مِنَ الْجَنَّةِ؛

ای فاطمه! هر کس بر تو صلوات بفرستد خداوند او را می‌آمزد و در هر جای بهشت که باشیم وی را به من ملحق سازد.»

کیفیت صلوات بر حضرت زهرا علیها السلام چنین است:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى فَاطِمَةَ وَأَبْنَاهَا وَبَنِيهَا وَ

بَنِيهَا وَالسِّرِّ الْمُسْتَوْدِعِ فِيهَا بَعْدَ مَا أَحَاطَ بِهِ

عِلْمُكَ»^۴

عقد و عروسی

برپایی مجلس عقد و عروسی در روزها و شبهای شهادت ائمه معصومین علیهم السلام اگر موجب توهین و

۵. اگر تسبیح گوینده در تعداد تکبیرات یا تسبیحات شک کند، در صورتی که از محل آن تجاوز نکرده باشد باید بنا را بر مقدار کمتر بگذارد و الا باید بنا بر این بگذارد که به طور کامل انجام شده است و اگر زیاده هم گفته باشد مانعی ندارد.^۱

دروغ بستن به حضرت زهرا علیها السلام

اگر روزه دار با گفتن، نوشتن، اشاره و مانند اینها به خدا و پیامبر صلی الله علیه و آله و جانشینان آن حضرت عمداً نسبت دروغ بدهد روزه اش باطل می‌شود و احتیاط واجب آن است که نام حضرت زهرا علیها السلام و سایر پیامبران علیهم السلام و جانشینان آنان هم در این حکم فرقی ندارد.^۲

صلوات بر فاطمه علیها السلام

یکی از عبادتهای دینی درود و صلوات فرستادن بر حضرت ختمی مرتبت و اهل بیت معصوم آن حضرت است. این عبادت ریشه قرآنی دارد و خداوند متعال در قرآن به آن دستور داده است. «إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا»^۳

۱. العروة الوثقى، ج ۱، ص ۷۰۴.

۲. توضیح المسائل مراجع، ج ۱، ص ۹۳۴؛

عروة الوثقى، ج ۲، ص ۲۴۲.

۳. احزاب / ۵۶.

۴. معجم صحیفه الزهراء، شیخ جواد قیومی.

هتک باشد، اجتناب از آن لازم است.^۱
سؤال: برخی برای اینکه برنامه‌های موسیقی و لهو و لعب در مجالس عروسی خود را توجیه کنند می‌گویند: این برنامه‌ها در شب عروسی حضرت زهرا علیها السلام نیز وجود داشته است. آیا این نسبتها صحیح است؟

پاسخ: چنین نسبتی صحیح نیست.^۲

نماز حضرت زهرا علیها السلام

نماز حضرت زهرا علیها السلام دو رکعت است؛ بدین صورت که در رکعت اول بعد از حمد ۱۰۰ مرتبه سوره قدر و در رکعت دوم بعد از حمد ۱۰۰ مرتبه سوره توحید خوانده می‌شود.^۳

نماز استغاثه به حضرت زهرا علیها السلام

در مفاتیح الجنان روایت شده است که: هر گاه حاجتی داری دو رکعت نماز به جای آور و پس از سلام سه مرتبه تکبیر بگو و پس از آن تسبیحات حضرت فاطمه علیها السلام را بگو، آنگاه به سجده برو و صد مرتبه بگو: «یا مولاتی یا فاطمة أعشینی»، سپس جانب راست صورت را بر زمین بگذارد و

همان ذکر را صد مرتبه بگو، سپس جانب چپ صورت را بر زمین بگذارد و صد مرتبه همان ذکر را بگو و حاجت خود را بخواه، به خواست خداوند حاجت برآورده می‌شود.^۴

زیارت حضرت فاطمه علیها السلام

قال رسول الله صلی الله علیه و آله:

«مَنْ زَارَ فَاطِمَةَ فَكَأَنَّما زَارَنِي وَمَنْ زَارَ

عَلِيَّ بْنَ أَبِيطَالِبٍ فَكَأَنَّما زَارَ فَاطِمَةَ؛

هر که فاطمه را زیارت کند مثل این است که مرا زیارت کرده و هر کس علی بن ابیطالب را زیارت کند مانند آن است که فاطمه را زیارت کرده است.»^۵

۱. الف: آیت الله خامنه‌ای: اگر موجب توهین و هتک باشد اجتناب لازم است.

ب: آیت الله مکارم: در فرض مسئله حرام است.

ج: آیت الله سیستانی: جایز نیست.

د: آیت الله صافی: این گونه حرکات مناسب دوستان اهل بیت نیست و باید مؤمنین از آن بپرهیزند.

ه: آیت الله بهجت: در صورت صدق عنوان هتک، حکم آن نزد متشرعه واضح است. (مسائل جدید، ج ۲، ص ۴۹، سید محسن محمودی.)

۲. مسائل جدید، ج ۲، ص ۷۵، به نقل از آیات عظام صافی، فاضل، تبریزی و مکارم.

۳. مفاتیح الجنان، انتشارات فاطمة الزهراء، ص ۶۷

۴. همان، ص ۴۲۳.

۵. بحار الانوار، ج ۴۳، ص ۵۸.

همچنین راوی نقل می‌کند که:
 «قَالَتْ فَاطِمَةُ: قَالَ أَبِي وَهُوَ ذَا حَيٍّ: مَنْ سَلَّمَ عَلَيَّ وَعَلَيْكَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ فَلَهُ الْجَنَّةُ. قُلْتُ لَهَا: ذَا فِي حَيَاتِهِ وَحَيَاتِكَ أَوْ بَعْدَ مَوْتِهِ وَمَوْتِكَ؟ قَالَتْ: فِي حَيَاتِنَا وَبَعْدَ مَوْتِنَا»

فاطمه علیها السلام فرمودند: پدرم آن زمان که در قید حیات بود [به من] فرمود: هر که سه روز بر من و تو سلام کند، بهشت برای اوست. به حضرت [زهره علیها السلام] گفتم: این مسئله در زمان حیات پیامبر و شما یا بعد از مرگتان است؟ زهره علیها السلام فرمودند: در حیات و ممات ما.^۱

امام جواد علیه السلام هر روز هنگام زوال به مسجد رسول الله صلی الله علیه و آله رفته و پس از سلام و صلوات بر رسول خدا صلی الله علیه و آله، به سراغ خانه مادرش زهره علیها السلام که در همان نزدیکی قبر پیامبر صلی الله علیه و آله است می‌رفت و کفشها را در آورده و با نهایت ادب و خضوع، داخل خانه شده و در آنجا نماز و دعا می‌خواند و دقایقی طولانی به عبادت مشغول می‌شد و هرگز دیده نشد به زیارت رسول صلی الله علیه و آله برود و سراغ مادرش را نگیرد.^۲

روز زیارت مخصوص حضرت

زهره علیها السلام

در روایات، هر یک از روزهای هفته و ساعات شبانه روز به نام یکی از معصومین علیهم السلام نامگذاری شده و برای هر روز و هر هفته با توجه به همین نامگذاریها، ادعیه و اعمالی بیان شده است.

از بین روزهای هفته، روز یکشنبه متعلق به امیرالمؤمنین و فاطمه زهره علیها السلام می‌باشد و از بین ساعات شبانه روز، ساعت آخر شب؛ نزدیک اذان صبح، متعلق به فاطمه زهره علیها السلام می‌باشد. زیارت مخصوص حضرت زهره علیها السلام در روز یکشنبه چنین است:

«السَّلَامُ عَلَيْنِكَ يَا مُنْتَحَنَةً امْتَحَنَكَ
 الَّذِي خَلَقَكَ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَكَ لِمَا امْتَحَنَكَ بِهِ
 صَابِرَةً وَنَحْنُ لَكَ أَوْلِيَاءُ مُصَدِّقُونَ وَ لِكُلِّ مَا
 أَتَى بِهِ أَبُوكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَوَصِيَّهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ مُسَلِّمُونَ وَ
 نَحْنُ نَسْتَلُكَ اللَّهُمَّ إِذْ كُنَّا مُصَدِّقِينَ لَهُمْ أَنْ
 تُلْحِقْنَا بِتَضَدِّقِنَا بِالذَّرَجَةِ الْعَالِيَةِ لِتُبَشِّرَ أَنْفُسَنَا
 بِأَنَّآ قَدْ طَهَّرْنَا بِوَلَايَتِهِمْ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ»^۳

۱. چشمه در بستر، ص ۳۱۸.

۲. کشف اليقين، علامه حلی، ص ۳۵۴.

۳. مفاتیح الجنان، انتشارات فاطمه الزهراء، قم، ص ۹۱.